

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 23.3.2012 г.
COM(2012) 128 final

**СЪОБЩЕНИЕ ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

относно

стратегия на Европейския съюз за региона на Балтийско море

СЪОБЩЕНИЕ ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

относно

стратегия на Европейския съюз за региона на Балтийско море

1. Въведение

Балтийско море продължава да бъде една от най-уязвимите зони в Европа. Всяко лято в него се наблюдава цъфтеж на водораслите, а в неговите най-тесни и най-плитки протоци се движат все повече и все по-големи кораби. Разделенията от миналото все още не са окончателно преодолени. Налице е необходимост от укрепване на връзките в областта на научноизследователската дейност, иновациите и търговията, като се наблюдават и съществени пропуски в транспортните и енергопреносните мрежи, поради което източните и северните части на региона все още твърде често се оказват изолирани от останалата територия на ЕС.

Именно поради тези причини през юни 2009 г. по искане на Европейския съвет Европейската комисия прие Стратегия на ЕС за региона на Балтийско море (EUSBSR). В нея се разглеждат основните предизвикателства във връзка с развитието на устойчива околна среда, с просперитета и достъпността на региона, както и с безопасността и сигурността в него, но също така се посочват възможностите, чрез които той да се превърне в интегриран и перспективен регион, отличаващ се с качество на световно равнище, в „най-добрия регион в Европа“. Стратегията е насочена към координиране на действията на държавите членки, регионите и общините, ЕС, панбалтийските организации, финансиращите институции и неправителствените органи, за да се осигури по-ефикасно развитие на региона. В нея също така се разглежда регионалното изпълнение на интегрираната морска политика.

През юни 2011 г. Комисията публикува доклад за постигнатия напредък¹. Впоследствие на 15 ноември 2011 г. Съветът по общи въпроси прие заключения, в които прикани „Европейската комисия в началото на 2012 г. да направи преглед на EUSBSR“. Настоящото съобщение представлява отговор на това искане, като в него се предлага:

- подобряване на стратегическото съсредоточаване на вниманието,
- съгласуване на политиките и финансирането,
- изясняване на отговорностите на различните действащи лица,
- по-добра комуникация.

В стратегията следва да бъдат отразени целите по „Европа 2020“ за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, както и променящите се насоки на

---

¹ COM(2011) 381 окончателен.

политиките на ЕС, сред които значението, което се отдава на сътрудничеството в предложената многогодишна финансова рамка, и предложените реформи в политиката на сближаване (по-специално по-голяма тематична концентрация), както и мястото, отредено на макроикономическите стратегии и стратегиите за морския басейн в общата стратегическа рамка, договорите за партньорство и оперативните програми.

Сътрудничеството в региона на Балтийско море подпомага и улеснява осъществяването на останалите политики на ЕС, като напр. политиката във връзка с изменението на климата, „Хоризонт 2020“ в областта на научните изследвания и иновациите и „Еразъм за всички“ в сферата на ученето, като същевременно допринася за изпълнението на интегрираната морска политика и на политиката във връзка с трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T). Дейността понастоящем сочи, че използването на този макрорегионален подход води до нов елемент на практическо сътрудничество при осъществяването на напредък.

2. Към нова стратегическа рамка

С оглед на ограничените понастоящем публични бюджети от решаващо значение е използването на новаторски подходи, чрез които може да се извлече максимална полза от съществуващите политики и наличното финансиране. Макрорегионалният подход осигурява интегрирана рамка за справяне с предизвикателства, които са твърде обширни, за да се разглеждат на национално равнище, но са твърде специфични от гледна точка на ЕС-27.

С цел постигане на по-голямо съсредоточаване и насоченост в рамките на стратегията е необходимо да се формулират по-ясно основните цели и да се определят начините за тяхното постигане. Поради това в настоящото съобщение се формулират три **обща цели** на стратегията, като за всяка от тях са разработени показатели и конкретни цели:

- да се спаси морето;
- да се свърже регионът, и
- да се повиши просперитетът.

По този начин се осигурява нова рамка, чрез която да могат да бъдат изпълнени препоръките на Съвета.

2.1. Политически ангажимент

За да се поддържа политически ангажимент на високо равнище, е необходимо резултатите от стратегията да бъдат по-ясно определени както на национално, така и на европейско равнище. В съответствие с искането, отправено от Съвета, стратегията следва да намери място в дневния ред на Съвета на министрите в различните му състави, където това е уместно. Произтичащите от стратегията съображения следва да бъдат взимани предвид при обсъжданията на бюджетни и други въпроси.

По-активно трябва да бъде участието на регионалните и общинските действащи лица. Този въпрос е разгледан в новата нормативна уредба в областта на политиката на сближаване чрез предложението при разработването и изпълнението на новите програми да бъдат вземани предвид макрорегионалните стратегии.

Политическият ангажимент трябва да намери израз в административен ангажимент, за да се осигури достатъчна численост на персонала и приемственост между членовете му.

2.2. Съгласуване на политиките

Отговорите в рамките на политиките трябва да са съобразени с териториалния аспект на предизвикателства и възможностите пред региона. Инициативите в рамките на политиките следва да бъдат съгласувани и да насърчават полезните взаимодействия; добър пример за това е направеното предложение съображенията, свързани с изменението на климата, да бъдат интегрирани в политиката на сближаване. Комисията ще осъществява редовно наблюдение на новите насоки в политиките, за да гарантира съгласуваността с целите на макрорегионално равнище.

Съобразявайки се във всеки един момент с макрорегионалната перспектива, съответните работни групи на Съвета и комитети на Парламента могат да допринесат за постигане на положителни резултати от изпълнението на политиката с оглед на териториалното въздействие и сближаването. Като се има предвид многосекторното естество на стратегията, препоръчително е осъществяването ѝ да бъде редовно проследявано от Съвета в неговите различни състави.

Необходимо е също така да се възприеме сходен подход на местно, регионално, подрегионално и национално равнище, като дейностите в рамките на политиките се съпътстват от анализ на съществуващото положение на всички равнища.

2.3. Съгласуване на финансирането

С оглед на настоящите икономически условия Комисията подчертава необходимостта от ефикасно използване на съществуващите европейски и национални бюджетни ресурси. За да бъде постигнато максимално въздействие при използването на макрорегионално финансиране, държавите членки и останалите структури, предоставящи финансиране, следва да гарантират, че приоритетите ще бъдат (пре-)подредени в съответствие с определените в стратегията цели.

В изготвения през юни 2011 г. доклад на Комисията е констатиран значителен напредък в това отношение, но са необходими още действия в тази посока. Очакваните резултати от стратегията ще бъдат успешно постигнати единствено ако тя е цялостно обвързана с всички налични ресурси, в това число по линия на Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за рибарство², Механизма за свързване на Европа, програмата LIFE, както и програмите в областта на научните изследвания и иновациите, на образованието, културата и здравеопазването.

Важно е вниманието да се съсредоточи върху произтичащите от съгласуването както финансови, така и структурни промени. Управляващите органи по оперативните програми в региона следва да възприемат по-гъвкав подход, напр. като позволяват финансирането на дългосрочни проекти и предоставят начален капитал. Националните и регионалните програми трябва да имат по-силно изразено транснационално

---

² Предстои да се трансформира в Европейски фонд за морско дело и рибарство, в съответствие с предложението на Комисията за новия финансов период.

измерение поради факта, че програмите за териториално сътрудничество няма да бъдат достатъчни сами по себе си. Трябва да продължи работата по рамка за механизма за изпълнение, в която да бъдат обхванати международните финансови институции, другите финансиращи структури и частният сектор, за да се засили лостовото въздействие от използването на наличните средства.

Важни стъпки бяха предприети за подобряване на подкрепата за макрорегионалния подход във финансовата рамка за периода 2014—2020 г. Докато възможностите за въздействие върху съдържанието на програмите са малко поради факта, че изпълнението на стратегията започна в средата на програмния период — през 2009 г., то в предложенията по политиката на сближаване за следващия програмен период са включени ясни стратегически и практически връзки. При разработването на договори за партньорство и на оперативни програми на регионално, национално, трансгранично и транснационално равнище в тях трябва да намерят израз макрорегионалните цели и приоритети. Принос към постигането на осезаеми резултати е също така изискването финансирането да бъде насочено към ограничен брой тематични области, относими към стратегията.

От съществено значение е действащите лица на всяко едно равнище да започнат възможно най-скоро да обмислят по какъв начин и по кои приоритети да бъде постигнато съгласувано финансиране през следващия програмен период, като вземат предвид плана за действие и конкретните цели, определени в стратегията и по приоритетните области.

2.4. Управление

Поради пилотния характер на стратегията и припознаването ѝ като своя от много широк кръг заинтересовани лица, в това число местни и регионални органи, национални министерства, служби на Комисията, международни финансови институции, представители на частния сектор и НПО, е необходимо управленската структура да бъде отворена, но ефикасна.

Въз основа на натрупания до момента опит Съветът прикани Комисията и заинтересованите държави членки да си сътрудничат, за да „изясня[т] [...] функциите и отговорностите на основните заинтересовани страни³ в процеса на изпълнение на EUSBSR, за да се осигурят прозрачни насоки за функциите им и да се улесни работата им по изпълнението на стратегията“.

В сътрудничество с тези заинтересовани лица Комисията определи съществените роли и задачи за всяка една от четирите основни групи⁴. Трябва да се осигури адекватен административен капацитет, но не за да се допринесе за осъществяването на Стратегията за сметка на другите приоритети, а за да се подкрепи полагането на посъгласувани усилия.

- Комисията осигурява общата координация по стратегията; улеснява участието на съответните заинтересовани страни и наблюдава, отчита и оценява напредъка, като си сътрудничи с държавите членки.

---

³ Национални центрове за контакт, координатори на приоритетни области, ръководители на хоризонтални действия, ръководители на водещи проекти.

⁴ Подробна информация ще бъде предоставена на разположение на уебсайта на EUSBSR.

- Националните центрове за контакт, определени от участващите държави членки, осигуряват общата координация по изпълнението на стратегията и подкрепата за нейното изпълнение в собствената си държава, но също така и на по-глобално равнище.
- В плана за действие по стратегията са включени приоритетни области и хоризонтални действия, договорени вследствие на обширна консултация. С цел координиране на тези приоритети и гарантиране своевременното постигане на резултати координаторите на приоритетните области и ръководителите на хоризонталните действия упражняват надзор по изпълнението на проектите в своята област, като същевременно насърчават постигането на въздействие на макрорегионално равнище и осигуряват обмен на информация за резултатите.
- Ръководителите на водещи проекти, които превръщат общите цели за дадена приоритетна област в конкретни действия с определен ръководител и разчет във времето, отговарят пряко за улесняването на практическото изпълнение по места.

Освен това група на високо равнище, състояща се от представители на всички държави членки, заседава редовно, за да предоставя съвети на Комисията във връзка с процеса на изпълнение, като дава възможност за провеждането на ключови стратегически дебати и допринася за вписването на стратегията в цялостната европейска перспектива. Комисията ще насърчи провеждането на съвместни заседания с групата на високо равнище за стратегията на ЕС за региона на река Дунав, за да се обезпечи обменът на добра практика. В действителност връзките с региона на река Дунав, както и с други регионални инициативи в региона на Атлантическия океан, Арктика и пр., трябва да се засилят. Може също така да бъдат организирани заседания с други групи, като напр. групата на високо равнище на партньорството на Северното измерение за транспорт и логистика (NDPTL).

За засилване на административната устойчивост следва да се използва и потенциалът на Европейските групи за териториално сътрудничество (ЕГТС) като инструмент за действие на равнището на стратегията като цяло или за действия в отделните приоритетни области.

2.5. Привличане на заинтересованите страни, включително частния сектор

Успехът на стратегията зависи от участието на всички съответни заинтересовани страни от публичния и частния сектор. Това участие следва да бъде както на концептуално равнище, повлиявайки върху цялостното разработване на стратегията (напр. участие в имащи отношение към въпроса обсъждания на вътрешния пазар), така и на практика, чрез принос към изпълнението на стратегията (напр. чрез проекти на цифровия пазар).

Това участие следва да се разгръща. Така например осъществяването на един по-задълбочен диалог между Комисията, засегнатите държави членки, сдруженията на търговските камари, конфедерацията на промишлените отрасли, регионалните групи за научни изследвания и иновации и НПО (напр. Форум за развитие на региона на Балтийско море) би довело до по-добър контакт с бизнес средите. Следва да се насърчава провеждането на целеви събития за съчетаване на залегналите в стратегията

интереси с интересите на частния сектор, както и организирането на консултации, в които вниманието е съсредоточено върху въпроси от стратегическо естество.

2.6. Съседни държави, регионални и международни организации

Въпреки че вниманието в стратегията е насочено към ЕС, нейният успех зависи също така от тясното и ползотворно сътрудничество със съседните държави. Сътрудничеството, и по-специално с Руската федерация, следва да се засили, като за целта се използват вече съществуващите платформи⁵. Чрез използването на тези платформи и при избягване на дублирането съвместните приоритети следва да намерят израз в конкретни действия.

Така например чрез непрекъснат диалог със Северния съвет на министрите ще се гарантира по-координиран подход при използването на човешките и финансовите ресурси. По подобен начин продължаването на сътрудничеството с Хелзинкската комисия (HELCOM) ще допринесе за изпълнението на плана за действие по стратегията и на Плана за действие за Балтийско море на HELCOM.

2.7. Повишаване на осведомеността

Налице е необходимост от по-добра осведоменост за възприетия в рамките на стратегията подход и за постиганите чрез него резултати. Това се подчертава както от Комисията, така и от Съвета и именно в тази посока следва да се работи от страна на Комисията и заинтересованите държави членки, като се прибегне до възможно най-широк кръг действащи лица и набор от комуникационни канали. Необходимо е да се създаде възможност за интернет обмен на опит и добри практики, например чрез разработването на уебпортал с връзки към съответните сайтове, за да се подобри достъпът до информация за финансирането, да се създадат възможности за съвместни дейности и групиране на проекти. Новият акцент, поставен върху общите цели, които са свързани с добре оповестени показатели и конкретни цели, както са описани по-долу, категорично също ще привлече вниманието към залегалите в стратегията идеи.

2.8. Система за наблюдение

Съветът поиска да бъде изготвена „система от реалистични и осъществими цели и показатели“. Комисията предлага посочените по-горе три общи цели: да се спаси морето, да се свърже регионът и да се повиши просперитетът.

Тези цели се допълват от редица показатели и конкретни цели, които макар и да са нови, определени вследствие на проведените широки консултации, на практика произтичат от съществуващите политики и дългосрочни планове и предоставят база за по-ефикасно наблюдение и оценяване. Комисията предлага показателите и конкретните цели да бъдат включени в преразгледан план за действие заедно с евентуално необходимите промени, в това число подробно определени отправни стойности във

---

⁵ Такива платформи например са Северното измерение, Съветът на държавите от Балтийско море, Северният съвет на министрите, Хелзинкската комисия, мрежата VASAB (Виждания и стратегии за региона на Балтийско море), Сътрудничеството на подрегионално равнище на балтийските държави (BSSSC), Съюзът на градовете от Балтийско море (UBC) и BONUS — научноизследователската и развойна програма за Балтийско море (инициатива по член 185).

връзка с конкретните цели, които ще бъдат наблюдавани отблизо при изготвянето на докладите на Комисията.

Държавите членки са също така приканени да предложат показатели и конкретни цели във връзка с отделните приоритетни области, в това число междинни конкретни цели и стандарти във връзка с постигането на общите цели. По този начин ще се улесни комуникацията с широката общественост, като се предостави стратегическа отправна точка за преразглеждането на плана за действие по стратегията, за определяне на приоритети при подбора на качествени проекти и за оценяване, както и за разпространяване на по-ясни послания за постиженията в рамките на стратегията.

3. Привеждане в действие на новата рамка

С целите за спасяване на морето, свързване на региона и повишаване на просперитета се очертава ясна рамка за разглеждане на най-важните въпроси в региона на Балтийско море и в ЕС, в това число и на набелязаните в стратегията „Европа 2020“ водещи насоки.

3.1. Да се спаси морето

Общата екологична цел във връзка с Балтийско море е до 2020 г. да бъде постигнато добро състояние на околната среда в съответствие с изискванията на Рамковата директива за морска стратегия, а до 2021 г. — да се достигне благоприятен природозащитен статус съгласно Директивата за местообитанията в съответствие със Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие и свързаните с нея цели, както това се изисква в Плана за действие за Балтийско море на HELCOM.

От съществено значение за постигането на целта „Да се спаси морето“ е по-строгото прилагане на съответното законодателство на ЕС, напр. по отношение на биологичното разнообразие, местообитанията, рибарството и еутрофизацията, където се наблюдава закъснение при пълното прилагане на Директивата за пречистването на градските отпадъчни води, Директивата относно нитратите и Рамковата директива за водите.

През 2011 г. данни от системата от показатели за оценка на Балтийско море (Baltic Sea Scorecard) на Световния фонд за дивата природа сочат, че — независимо от факта, че Балтийско море е все още едно от най-замърсените в света и лошото състояние, в което се намира, застрашава качеството на живот на живеещите около него 80 милиона души — увеличените усилия вече дават резултат, въпреки че предстои още много работа.

Благодарение на стратегията сега тези усилия могат да бъдат канализирани в един посъгласуван подход.

- **Необходим е постоянен политически ангажимент на високо равнище**, за да се гарантира, че договорените екологични приоритети намират израз в конкретни действия и че съществуващото законодателство се прилага по-стриктно. Така например сега е необходимо препоръките, отправени в рамките на водещия проект за премахване на фосфатите в детергентите, да бъдат взети предвид в новото законодателство на държавите членки.

- **Съгласуването на политиките със стратегията** — например като се следи за интегриране на опасенията, свързани с околната среда и климата (вкл. резултати от съответни изследвания), във всички области на политики, които имат отношение по темата, в това число транспорт, селско стопанство и промишленост — също допринася за постигането на добро състояние на морето и за адекватна защита на бреговата ивица. Многосекторното планиране на политиките означава във всички сектори да бъдат взети предвид приоритетите, договорени за региона на Балтийско море, с оглед на териториалните потребности. Примери за това са такива специфични агроекологични мерки, като буферните ивици по продължението на реките и влажните зони или по-доброто управление на животинските отпадъци. Когато през 2009 г. Европейският съвет подкрепи стратегията, той призова за тясното ѝ съгласуване с интегрираната морска политика.
- **По-добро съгласуване на финансирането** с определените в стратегията стремежи е от особено значение за постигането на нейните цели по отношение на околната среда и климата. Проблемите във връзка с Балтийско море са твърде големи, за да бъдат разглеждани от която и да било държава самостоятелно. Така например, за да се намали броят на мъртвите зони в морето, които понастоящем обхващат до една шеста от дълбочинната зона поради прекомерното съдържание на хранителни вещества, е необходимо да се направят допълнителни съгласувани инвестиции в пречиствателни станции за отпадъчни води, в това число и с отстраняване на фосфора и азота.
- С оглед постигането на такива цели по стратегията, като незамърсяващо и безопасно корабоплаване, е необходимо създаването на **по-тесни партньорства**, напр. между националните, регионалните и местните администрации и изследователските институти и други заинтересовани страни, като корабособственици, пристанищни власти, логистични компании и НПО. Понастоящем натовареният корабен трафик допълнително влошава проблемите, предизвикани от прекомерното съдържание на хранителни и опасни вещества, чиито източници са на сушата, чрез замърсяването на въздуха, емисиите на парникови газове, изхвърлянето на гориво и други отпадъци, както и въвеждането на чужди организми. Съвместните усилия ще позволят на частните заинтересовани страни да разберат по-добре нормите и стандартите, като същевременно ще осигурят на публичния сектор достъп до информация от първа ръка относно пазарните условия и потребности.
- **По-тясно сътрудничество със съседните държави**, по-специално Русия, е необходимо напр. за постигането на залегналите в стратегията цели за упражняване на по-ефективно и съвместимо морско наблюдение, както и за превенция, създаване на готовност и реакция в случай на катастрофи в морето или на сушата. Добрият пример на съвместно наблюдение на Финландския залив следва да бъде използван, за да бъде обхванато цялото Балтийско море.
- **Набелязването на съвместни приоритети заедно с регионални и международни организации** като HELCOM например ще подпомогне усилията в рамките на стратегията за преодоляване на въздействието на опасните вещества и пагубните риболовни практики, вкл. незаконен, недеклариран и нерегулиран риболов, върху биологичното разнообразие и

съответните отрицателни последици за здравето на рибата и хората. Опасните вещества имат особено пагубно въздействие върху екосистемата на Балтийско море поради слабо солената среда и ниската степен на водообмен (над 30 години). Влиянието на изменението на климата следва също да бъде взето предвид при действията за насърчаване на разнообразието и доброто здравословно състояние на дивата флора и фауна.

По този начин с новата рамка за прилагане на стратегията се засилват усилията, полагани за спасяване на морето. Сега е необходимо създадените в това отношение възможности и предложените инструменти да бъдат пълноценно използвани в рамките на региона.

С цел да се гарантира, че горепосочената засилена рамка се прилага стриктно, Комисията предлага описаните по-долу **показатели и конкретни цели** да се използват като ключови елементи за измерване на напредъка по постигане на целта за спасяване на морето:

1. Чистота на водата, измерена спрямо целта за постигане до 2020 г. на добро състояние на околната среда, в това число намаление на вливането на хранителни вещества, в съответствие с конкретните цели и показатели, които ще бъдат формулирани при бъдещото преразглеждане на Рамковата директива за морската стратегия и при актуализирането на Плана за действие за Балтийско море на HELCOM през 2013 г.
2. Богатство и добро здравословно състояние на дивата флора и фауна, които да бъдат постигнати до 2020 г., като напредъкът се измерва чрез подобряването на състоянието на биологичното разнообразие и здравето на екосистемата, в това число във връзка с рибните запаси, в съответствие с актуализираните конкретни цели, които ще бъдат формулирани от HELCOM през 2013 г. и при преразглеждането на Рамковата директива за морската стратегия.
3. Навременно приемане през 2013 г. на актуализиран План за действие за Балтийско море на HELCOM и пълното му изпълнение до 2021 г.
4. Незамърсяващо корабоплаване, измерено спрямо целта до 2020 г. да се преустанови незаконното изхвърляне на отпадъци, и безопасно корабоплаване, измерено спрямо целта до 2020 г. броят на инцидентите да се намали с 20 % спрямо равнището от 2010 г.
5. Разработване на трансгранични планове за морското пространство, основаващи се на екосистемите, на цялата територия на региона до 2015 г.
6. Адаптиране към изменението на климата чрез приемането на интегрирани план и програма за брегова защита до 2020 г.
7. Повишаване на безопасността чрез засилено сътрудничество между органите за морско наблюдение посредством подобрен обмен на информацията и координирани действия за по-добра осведоменост по въпросите на морето и повишена ефективност по море, което да бъде постигнато до 2015 г.

3.2. Да се свърже регионът

Поради дългите разстояния, трудните климатични условия и ниската степен на инфраструктурна обезпеченост за многобройни области в източния балтийски регион, както и Северна Финландия и Швеция продължават да са характерни най-ниските степени на достъпност в целия ЕС. Тази изолация е не само скъпо струваща и неефективна в енергиен аспект, но се явява и пречка за функционирането на вътрешния пазар и за постигането на целта за териториално сближаване.

При работата по приоритетните области, допринасящи за постигането на формулираната в стратегията цел „Да се свърже регионът“, обновената рамка на стратегията може да се използва за осигуряването на интелигентни, устойчиви и приобщаващи решения на териториално равнище.

- Наличието на **политически ангажимент на високо равнище** е от особено значение, напр., за да се улесни работата по Плана за действие относно взаимосвързаността на балтийския енергиен пазар, с който да се осигури такава регионална енергийна инфраструктура, която да позволява доброто функциониране на вътрешния пазар и повишаването на сигурността на доставките. Този ангажимент е важен както във връзка с навременното инвестиране, така и с реформите на пазара.
- **Едно по-добро съгласуване на политиките** ще способства развитието на истинска макрорегионална транспортна мрежа с използване на различни видове транспорт. Необходимо е съответните министерства, в сътрудничество с Комисията, NDPTL и другите регионални органи, да осигурят последователни политики в областта на транспорта, морските въпроси, околната среда и изменението на климата.
- За изграждането на устойчиво развита и всеобхватна инфраструктурна мрежа, която да позволи да се преодолее все още съществуващото в региона разделение Изток—Запад и Север—Юг, е необходимо да се подобри **съгласуването на финансирането** с целите по стратегията, както и да се изградят **по-тесни връзки със съседните държави**. За изпълнението на приоритетните проекти са необходими по-добро планиране и координация на инфраструктурното развитие и на финансирането. Това може да се постигне в рамките на насоките по TEN-T и чрез пълноценно използване например на платформата NDPTL и на фондовете, които са на разположение по линия на Механизма за свързване на Европа и рамката на TEN-T.

Като съсредоточава макрорегионалните усилия върху разгръщането на човешкия потенциал и създаването на по-интелигентна и икономически по-ефективна транспортна и енергийна система, целта „Да се свърже регионът“ е в съответствие със залегналите в стратегията „Европа 2020“ цели за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, както и на свързаните с това водещи инициативи. Необходимо е в това отношение да се използват в пълна степен новите предложения в рамките на политиката на сближаване, по-специално за разработване на трансграничната инфраструктура. Що се отнася до външните граници, действията по тази цел следва да подпомагат модернизацията на митническата инфраструктура, оборудване и системи на ЕС, както и изграждането на административен капацитет. Освен това следва да се отдели внимание на устойчивостта на инфраструктурата на природни бедствия или причинени от човека катастрофи.

С оглед осигуряването на добро проследяване Комисията предлага описаните по-долу **показатели и конкретни цели** да се използват като ключови елементи за измерване на напредъка:

1. Изграждане на по-добри и устойчиви вътрешни и външни връзки в региона, намаляване на времето за пътуване и времето за чакане на външните граници, като действия, подкрепяни по линия на Механизма за свързване на Европа; следва да бъдат измервани спрямо приключването на всичките седем приоритетни наземни и морски проекти по TEN-T, в които участва регионът, напр. изграждане до 2020 г. на постоянна връзка при Фемарнбелт и прокарване до 2024 г. на Балтийска железопътна линия (Rail Baltica).
2. Свързване на енергийните пазари на балтийските държави с останалата част от региона, което е в съответствие с Плана за действие относно взаимосвързаността на балтийския енергиен пазар; следва да се измерва спрямо постигането до 2015 г. на пълно и устойчиво от гледна точка на околната среда свързване на пазарите на газ и електроенергия.
3. Засилено сътрудничество при съвместното трансгранично управление, както и планиране и изграждане на инфраструктурите, в това число в морските зони.

3.3. Да се повиши просперитетът

Европейският съюз все още изпитва икономически затруднения. В доклада от 2011 г. за състоянието на региона — годишна оценка на конкурентоспособността и сътрудничеството в региона на Балтийско море⁶ — се сочи, че след една година, в която е бил постигнат растеж, перспективите пред региона се влошават. На преден план в доклада се извеждат взаимната зависимост на икономиките в ЕС и голямото значение на съвместната работа за постигане на устойчив икономически растеж.

Чрез обновената рамка по стратегията целта „Да се повиши просперитетът“ допринася за укрепване на мерките за възобновяване на растежа в светлината на целите в „Европа 2020“. С тази цел се подпомагат процесите по разработване и изпълнение на политиките, като се поставя по-отчетливо ударение върху растежа и работните места, а също така се дава възможност на лицата, изготвящи политиките, да придобият по-добра обща представа за взаимосвързаните или противоречащите си тенденции. Необходим е по-силен **политически ангажимент**, за да се ускори транспонирането на законодателството с цел осигуряване на добре функциониращ вътрешен пазар. Този елемент е от определящо значение, тъй като в по-голямата си част търговията се осъществява в макрорегионален план.

- Чрез **съгласуването на политиките** ще се осигури последователно развитие в такива сектори от определящо значение, като селското стопанство, развитието на селските райони (вкл. горското стопанство) и рибарството. Реформата в общата политика в областта на рибарството представлява пример за преразглеждане на политиката вследствие на отправената в стратегията препоръка за децентрализирано и съобразено с териториалната специфика управление на рибарството.

---

⁶ Публикуван от Форума за развитие на региона на Балтийско море, Северния съвет на министрите и Европейската инвестиционна банка.

- Насърчаването на Съюз за иновации в региона на Балтийско море позволява **съгласуване на финансирането** чрез възприемане на подход по програми. Необходимо е повече средства да бъдат насочени към научни изследвания и иновации, като се насърчава интелигентната специализация в региона, за да бъдат постигнати целите по „Европа 2020“. В пълна степен следва да се използват и възможностите, създадени с „Хоризонт 2020“.
- В рамките на **диалога между заинтересованите страни**, в това число Комисията, държавите членки, търговските камари и конфедерацията на промишлените отрасли, следва да се насърчава съсредоточаване на вниманието при прилагане на стратегията към индустриалната политика в този регион. В духа на водещата инициатива по „Европа 2020“ „Интегрирана индустриална политика за ерата на глобализацията“ и „Small Business Act“ (Акта за малките предприятия) чрез стратегията се оказва подкрепа на МСП (при съблюдаване на правилата за предоставяне на държавна помощ), като се подобрява достъпът до финансиране, подобрява се законотворчеството и се подпомага приспособяването на МСП към глобализацията. Необходимо е да се акцентира върху екологичните технологии и технологиите с ниски нива на въглеродни емисии — област, в която регионът има добри позиции, но в която е необходимо да се създадат по-тесни връзки между политиките и пазарното развитие. Потенциал за растеж е налице и в основни сфери на морския сектор. Необходимо е уменията, квалификациите и образователните програми да отговарят на тези потребности.

Освен това, в съответствие с водещата инициатива по „Европа 2020“ „Програма за нови умения и работни места“, е необходим по-задълбочен диалог между социалните партньори относно бъдещите предизвикателства на пазара на труда, произтичащи напр. от демографските промени. Този диалог следва да обхване въпроси като повишаване на производителността на труда и понижаване на структурните различия в рамките на региона, както и макрорегионалното измерение на социалното приобщаване и общественото здраве.

Мобилността и развиването на умения следва да се насърчават, като се използват съществуващите инициативи, напр. схемата за обмен Nordplus, както и чрез действащите понастоящем и в бъдеще инструменти, като напр. „Еразъм за всички“ или „Младежта в движение“. Следва да се улесни осъществяването на обмен в областта на културата. Пълноценно следва да се използват възможностите за мобилност за научноизследователска дейност и за разпространение на иновациите, напр. в рамките на BONUS — научноизследователската и развойна програма за Балтийско море. Участието в програми за обмен в областта на образованието и научноизследователската дейност следва да се популяризира сред представителите на всички възрастови групи и всички отрасли. Трябва да се възприеме новият подход за „движение на мозъци“, като същевременно не се допуска „изтичане на мозъци“. Също така всички трябва да си сътрудничат в борбата с нежеланите аспекти на мобилността, сред които са организираната престъпност, трафикът и контрабандата.

В съответствие с обновената рамка Комисията предлага описаните по-долу **показатели и конкретни цели** да се използват като ключови елементи за измерване на напредъка:

1. увеличение с 15 % на обема на вътрешнорегионалната търговия и на трансгранично предоставяните услуги до 2020 г.;
2. увеличение с 20 % на броя на участниците в програмите за обмен и сътрудничество в областта на културата, образованието и научноизследователската дейност до 2020 г. ;
3. в допълнение към горепосочените показатели за политиките от полза могат да бъдат и показателите за контекста, определящи мястото на стратегията в по-широкия контекст на социално-икономическите тенденции в региона:
  - а) намаляване на неравенствата, измерено спрямо целта за преодоляване на изоставането от гледна точка на БВП от страна на по-слабо развитите държави членки;
  - б) намаляване на нивото на безработица, като се постигне поставената в „Европа 2020“ цел за 75 % заетост на населението на възраст 20—64 години;
  - в) размер на общите разходи за научноизследователска и развойна дейност, измерен като дял на инвестициите в НИРД и иновации, който следва да достигне най-малко 3 % навсякъде в региона до 2020 г. (цел по „Европа 2020“);
  - г) постигане на националните цели, основаващи се на целите по стратегията „Европа 2020“, които се отнасят до въпросите на климата и енергията.

4. По пътя напред

Стратегията на ЕС за региона на Балтийско море засилва използването на наличните европейски и национални ресурси чрез конкретни стъпки, които да позволят отчитане на географските характеристики и макрорегионалната динамика на региона. Стремещт в стратегията е политическият ангажимент да намери израз в ангажимент за действие по всяка една точка.

По-конкретно с горепосочената преразгледана рамка по стратегията усилията в тази посока се засилват. Действията и постигането на резултати се улесняват чрез съсредоточаване към трите главни общи цели: да се спаси Балтийско море, да се свърже този голям регион и да се повиши просперитетът. Това се постига чрез насърчаване поемането на политически ангажимент, улесняване на по-тясното съгласуване на политиките и на финансирането и чрез по-ясно формулиране на отговорностите на участниците. Насърчава се по-добро приобщаване на заинтересованите лица, по-тясна работа с държави, които не са членки на ЕС, и с частния сектор, както и подобрена комуникация. С рамката всичко това се обвързва с показатели и конкретни цели в система за наблюдение и оценка, с която да се измерва бъдещият напредък.

Важно е участващите правителства и региони да дадат подобаващ отговор на предизвикателството по прилагане на стратегията, като заделят достатъчно ресурси; също така е важно на всички равнища на достатъчно ранен етап да се обмисли по какъв

начин да се съгласува финансирането по време на подготовката за следващия финансов период.

Комисията е убедена, че настоящата рамка представлява цялостен и устойчив принос към икономическото, социалното и териториалното сближаване и към постигането на целите за интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж, залегнали в стратегията „Европа 2020“. Поради това Комисията приканва Съвета да разгледа настоящото съобщение и да го подкрепи.